

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ****Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017****ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ****ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)****ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ****A1.**

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων/συμφωνιών:

- α. *Φεντερασιόν*
- β. *Οργανικός νόμος (1900)*
- γ. *Συμφωνία Μουρνιών Κυδωνίας*

Μονάδες 15**A2.**

Να αντιστοιχίσετε σωστά τα ονόματα πολιτικών αρχηγών (στήλη Α) με τους πολιτικούς σχηματισμούς (στήλη Β) (περισσεύουν δύο στοιχεία από τη στήλη Β).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Δημήτριος Βούλγαρης	1. Αγγλικό κόμμα
β. Δημήτριος Γούναρης	2. Γαλλικό κόμμα
γ. Επαμεινώνδας Δεληγιώργης	3. Εθνικόν Κομιτάτον
δ. Ιωάννης Κωλέττης	4. Εθνικό κόμμα
ε. Κυριακούλης Μαυρομιχάλης	5. Ομάδα Ιαπώνων
	6. Ορεινοί
	7. Πεδινοί

Μονάδες 10**B1.**

- α) Ποια ήταν η οικονομική λειτουργία της Εθνικής Τράπεζας κατά τα πρώτα χρόνια μετά την ίδρυσή της; (μονάδες 5)
- β) Ποιοι ήταν οι λόγοι ίδρυσης της Τράπεζας της Ελλάδος (μονάδες 5) και ποιος ήταν ο ρόλος της στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών της χώρας μέχρι τις αρχές του 1932; (μονάδες 5)

Μονάδες 15**B2.**

Να αναφερθείτε στους φορείς που ανέλαβαν το έργο της περίθαλψης των προσφύγων κατά το διάστημα 1914-1921.

Μονάδες 10**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****Γ1.**

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται παρακάτω, να αναφερθείτε στη διάσταση γηγενών και προσφύγων:

- α. στον οικονομικό τομέα (μονάδες 3)
- β. στον κοινωνικό τομέα (μονάδες 10)
- γ. στον πολιτικό τομέα (μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

Γηγενείς και πρόσφυγες

Καθ' όλη τη δεκαετία του 1920 ο προσφυγικός κόσμος υπήρξε η σταθερότερη, συμπαγέστερη και μαζικότερη εκλογική βάση της βενιζελικής παράταξης. (Κατά προέκταση, δε, επειδή η μεγάλη πλειονότητα των προσφύγων εγκαταστάθηκαν στη βόρεια Ελλάδα, στις λεγόμενες Νέες Χώρες, οι περιοχές αυτές κατέστησαν εκλογικό φέουδο των βενιζελικών.) Χαρακτηριστικό είναι πως απειροελάχιστοι πρόσφυγες φιλοξενήθηκαν όλο αυτό το διάστημα σε συνδυασμούς αντιβενιζελικών κομμάτων (και αυτό, όποτε και στο βαθμό που έγινε, προκαλούσε ενδοπαραταξιακές αντιρρήσεις και γκρίνιες)... Πως υπήρχαν προσφυγικά εκλογικά τμήματα ή τμήματα σε προσφυγικές συνοικίες, όπου δεν βρισκόταν ούτε μια ψήφος (!) για κόμμα της αντιβενιζελικής πολιτικής οικογένειας... Και πως, τουλάχιστον στις εκλογές του 1926, παρά το αναλογικό εκλογικό σύστημα με το οποίο αυτές διεξήχθησαν, ο αντιβενιζελισμός θα είχε αποσπάσει άνετη απόλυτη πλειοψηφία, εάν ψήφιζαν μόνο οι γηγενείς...

Θανάσης Διαμαντόπουλος, *10 και μία δεκαετίες πολιτικών διαίρεσεων. Οι διαιρετικές τομές στην Ελλάδα την περίοδο 1910-2017*, 2ο τεύχος, *Η δεκαετία του 1920*, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 2017, σ.78.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. Ήρθε αμερικάνικο καταδρομικό και πήρε τους υπόλοιπους δικούς μας. Αυτοί ήταν περισσότεροι από μας. Τους πήγε στη Ρόδο. Απ' εκεί έγινε αχταρμάς [μεταφορά] σε ελληνικό πλοίο που τους μετέφερε στην Ελλάδα, στις Σπέτσες. Εδώ οι Παλαιοελλαδίτες, οι βασιλικοί, δε μας φέρθηκαν καθόλου καλά. Μας έλεγαν τουρκόσπορους και άλλα προσβλητικά λόγια. Δε μας χώνευαν, γιατί ήμασταν βενιζελικοί. Κοροϊδεύανε εμάς που σαν τουρκόφωνοι δυσκολευόμασταν να μιλήσουμε ελληνικά. [...]

Μαρτυρία Νικολάου Μάρκογλου από την Αλάγια της νότιας Μικράς Ασίας. Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, *Η Έξοδος*, τ. 2, Αθήνα 1982, σ. 509.

2. Μας έφεραν στην Κέρκυρα, μας έβαλαν στο φρούριο, στις εκεί παράγκες. Μεγάλο Σάββατο ήτανε. Έρχεται ένας αέρας και τις παίρνει τις παράγκες. Τί να κάνουμε; Πήγαμε στην εκκλησία του Αϊ-Γιώργη, εκεί κοντά. [...]
Στην αρχή δεν ταιριάζαμε με τους Κερκυραίους. Άλλες συνήθειες αυτοί, άλλες συνήθειες εμείς. Γλώσσα δεν ξέραμε, δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε μαζί τους. Μετά όμως τα φτιάξαμε. Πολλά συνοικέσια έγιναν Κερκυραίοι πήραν προσφυγοπούλες.

Μαρτυρία Ελένης Μαναήλογλου από το Ικόνιο. Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, *Η Έξοδος*, τ. 2, σ. 349. Στο σχολικό βιβλίο *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Γ΄ Γενικού Λυκείου, Θεωρητικής Κατεύθυνσης, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2014, σ.166.

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται παρακάτω, να αναφερθείτε:

- α. στα οικονομικοκοινωνικά, πολιτικά και θεσμικά αίτια που οδήγησαν στο στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί, και στο πώς αυτά εκφράστηκαν μέσα από τα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου. (μονάδες 22)

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

- β. στον ρόλο του Στρατιωτικού Συνδέσμου στην προώθηση του νομοθετικού έργου της Βουλής μέχρι τη διάλυση αυτού. (μονάδες 3)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Τα άρθρα στον Τύπο αυτής της περιόδου είναι πολύ διαφωτιστικά. Ένα κύριο άρθρο του Γαβριηλίδη, γραμμένο πριν από το κίνημα, λέει: [...] «Η Ειρηνική Επανάσταση πρόκειται λοιπόν να εκτοπίση την κρατούσαν διεφθαρμένην ολιγαρχίαν, διά την οποίαν δεν υπάρχουν συμφέροντα αγροτικά, ούτε συμφέροντα εμπορικά, ούτε συμφέροντα βιομηχανικά, ούτε συμφέροντα κτηματικά, ούτε συμφέροντα εξυγιάνσεως και ρωμαλεώσεως¹ της φυλής, ούτε συμφέροντα εθνικά, ούτε ανάγκαι στρατού και στόλου πραγματικού....».

* Βλάσης Γαβριηλίδης, Εκδότης της Εφημερίδας *Ακρόπολις*

1. ενίσχυσης, ισχυροποίησης

Γιώργος Δερτιλής, *Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση, 1880-1909*, Αθήνα, Εξάντας, 1977, σ. 180.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η δυσaréσκεια των αξιωματικών εναντίον του διαδόχου Κωνσταντίνου, που σωβούσε από το 1897, αναζωπυρώθηκε το 1908-09 από μια ποικιλία παραγόντων για τους οποίους δεν ήταν βέβαια πάντοτε υπεύθυνος ο θρόνος.

Τα πλήγματα, που δέχθηκε η εθνική οικονομία το 1908 από την αδυναμία διαθέσεως των γεωργικών προϊόντων και από μια κακή συγκομιδή [...] Η άκαιρη επιβολή νέων φόρων από την κυβέρνηση εξάλλου έκανε ακόμη πιο δύσκολη τη θέση των τάξεων [...]. Η οικονομική δυσπραγία έθιξε όλους τους μισθωτούς και συνεπώς τους αξιωματικούς, που επίσης βασίζονταν συνήθως σε οικογενειακούς πόρους για να συμπληρώσουν το εισόδημά τους. Έτσι στους εθνικούς λόγους για τη δυσaréσκεια των αξιωματικών προστέθηκαν ακόμα και επαγγελματικοί και οικονομικοί.

Θάνος Βερέμης, «Το Στρατιωτικό κίνημα του 1909», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ.ΙΔ΄, *Νέωτερος Ελληνισμός από το 1881 ως το 1913*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1977, σ. 259.

*Τα κείμενα αποδόθηκαν στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία τους.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

«Προς την Α.Μ. τον Βασιλέα, την Κυβέρνησιν και τον Ελληνικόν Λαόν,

Η πατρίς μας ευρίσκεται υπό δυσχερεστάτας περιστάσεις, το δε επίσημον κράτος υβρισθέν και ταπεινωθέν, αδυνατεί να κινηθή προς άμυναν των δικαίων του... Ο Σύνδεσμος των αξιωματικών του Εθνικού Στρατού της Ξηράς και του Ναυτικού... προβαίνει εις την υποβολήν ιεράς παρακλήσεως προς τον Βασιλέα... και προς την Κυβέρνησιν του, όπως ολοψύχως επιδοθώσιν εις την άμεσον και ταχείαν ανόρθωσιν των κακώς εν γένει εχόντων, ιδία δε των του Στρατού και του Ναυτικού... πρέπει, χάριν αυτού του συμφέροντος της Δυναστείας, όπως ο τε Διάδοχος και οι Βασιλόπαιδες, απόσχωσι της ενεργού και διοικητικής εν τω στρατώ και τω ναυτικώ υπηρεσίας [...] Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος ποθεί όπως η Θρησκεία μας υψωθή εις τον εμπρέποντα ιερόν προορισμόν της, όπως η Διοίκησις της Χώρας καταστή¹ χρηστή και έντιμος, όπως η Δικαιοσύνη

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Λ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

απονέμονται ταχέως μετ' αμεροληψίας και ισότητας προς άπαντας εν γένει τους πολίτας αδιακρίτως τάξεως, όπως η Εκπαίδευσις του Λαού καταστή λυσιτελής² δια τον πρακτικόν βίον και τας στρατιωτικές ανάγκας της Χώρας, όπως η ζωή, η τιμή και η περιουσία των πολιτών εξασφαλισθώσιν, και τέλος όπως τα οικονομικά ανορθωθώσι...».

1 γίνει

2 ωφέλιμη, χρήσιμη

Γιάννης Κορδάτος: *Ιστορία της νεώτερης Ελλάδας*, τ. Ε', σ. 114-117, στο σχολικό βιβλίο *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας*, Γ' Γενικού Λυκείου, Θεωρητικής Κατεύθυνσης, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2014, σ. 88 .

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**